

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ ๑๔
ศูนย์ศึกษาศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
วันศุกร์ ที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2564

ความมั่นคงแห่งชาติในศตวรรษที่ 21
ประเด็นความมั่นคงระหว่างประเทศ : อาเซียน

รศ.ดร. กิตติ ประเสริฐสุข

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โครงสร้างการบรรยาย

๑. กรอบแนวคิดด้านความมั่นคง
๒. ความท้าทายด้านความมั่นคงในอาเซียน
๓. กลไกด้านความมั่นคงในอาเซียน
๔. วิเคราะห์บทบาทอาเซียนด้านความมั่นคง
๕. กรณีศึกษา
๖. ประเด็นอภิปราย

๑. กรอบแนวคิดด้านความมั่นคง

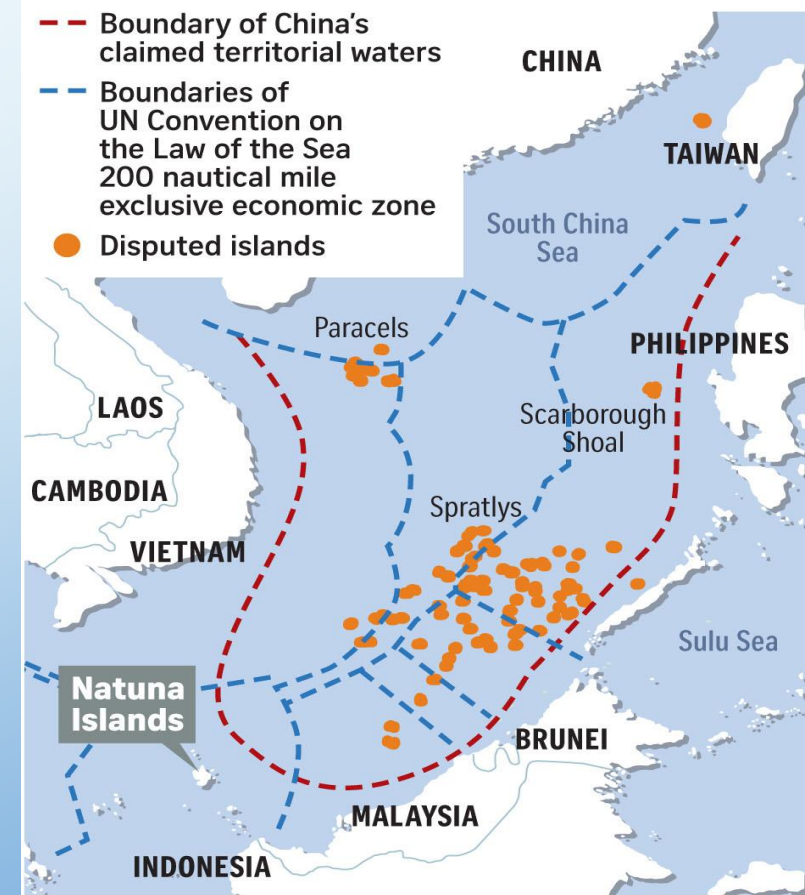
- ความมั่นคงเก่า (แบบดั้งเดิม) กับ ความมั่นคงใหม่ (แบบไม่ดั้งเดิม)
- การทำให้เป็นความมั่นคง (SECURITIZATION) ผ่านวาทกรรม : COPENHAGEN SCHOOL (OLE WAEVER, 1993)
FROM POLITICAL ISSUES/NORMAL POLITICS TO SECURITY CONCERNS
- ยาฆ่าถูกจัดเป็นภัยคุกคามความมั่นคงของไทยในยุคทศวรรษ 1990 (PANITAN, 1998)

๒.๑ ความท้าทายด้านความมั่นคงแบบดั้งเดิม

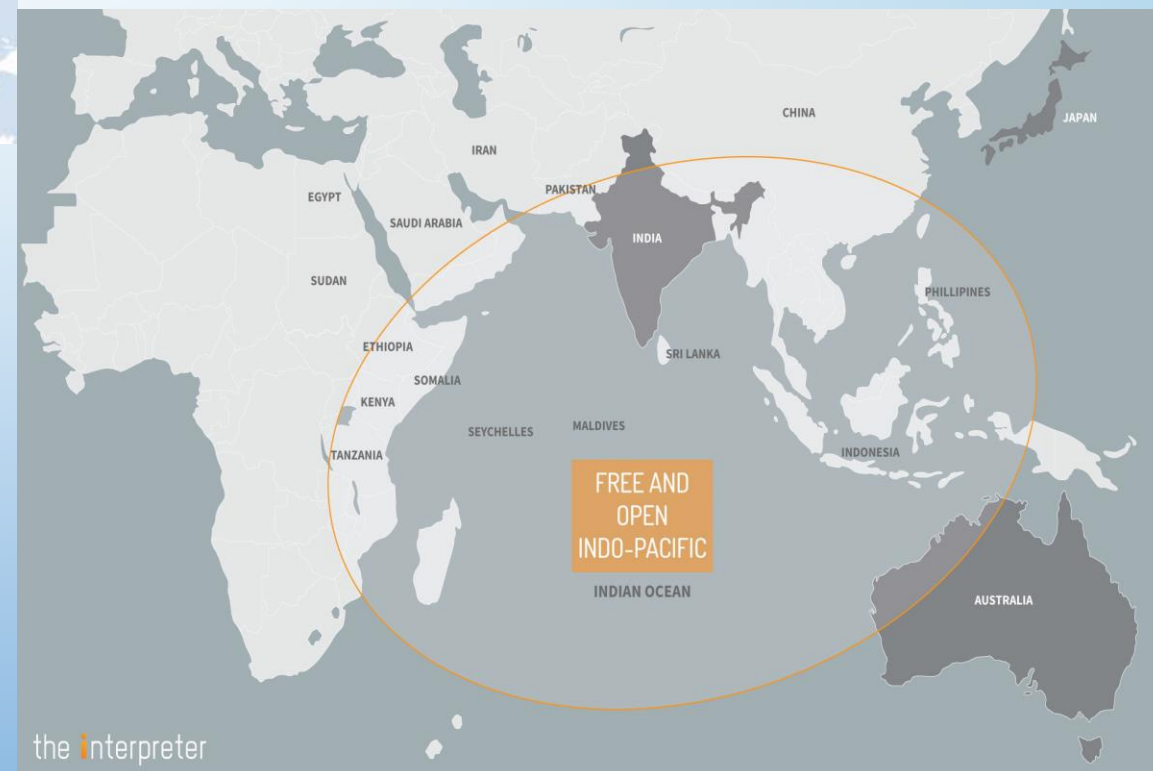
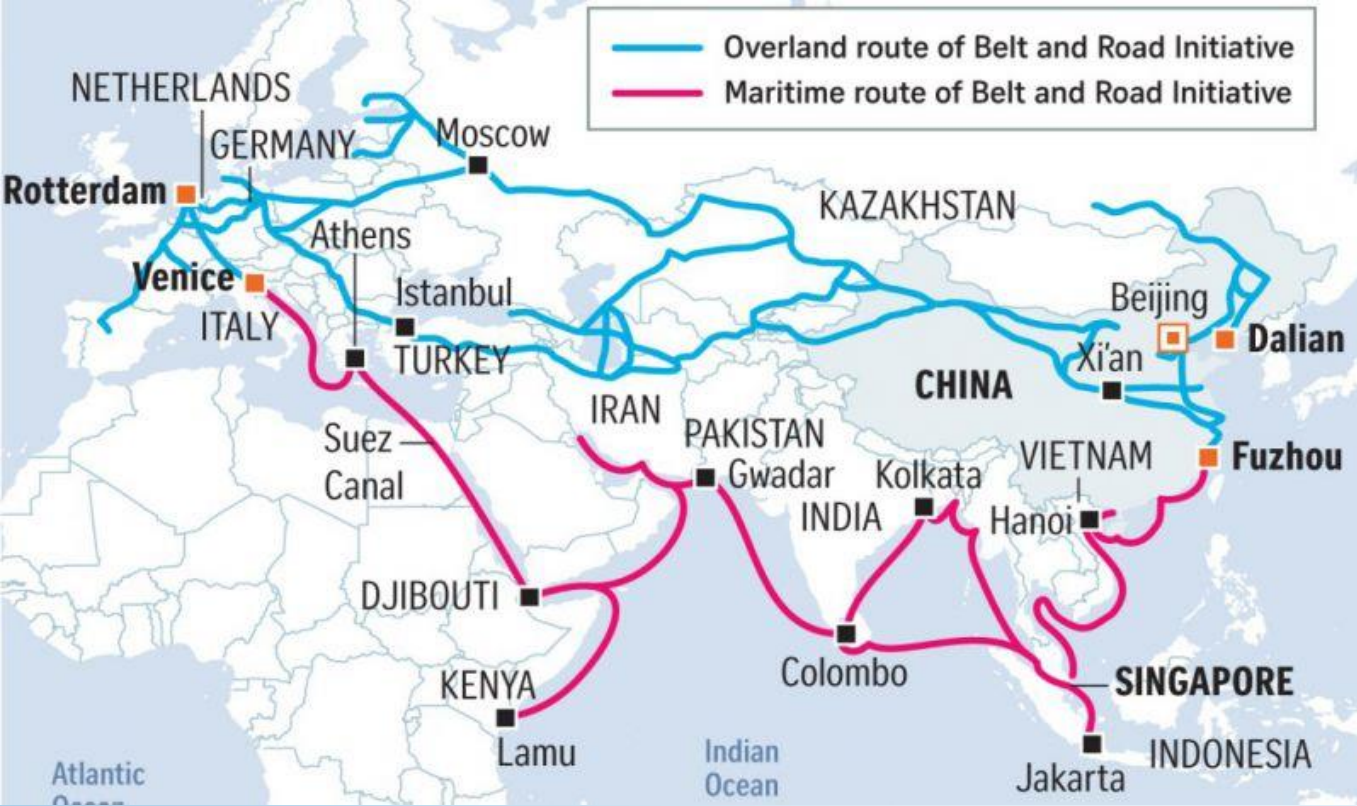
- ข้อพิพาทดินแดนทะเลจีนใต้
- การใช้แม่น้ำโขง
- ข้อพิพาทดินแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน
- การแข่งขันระหว่างมหาอำนาจ
- GEO-POLITICS (BRI VS. FOIP)
- GEO-ECONOMICS

Overlapping claims

China's nine-dash line, which forms a U, encloses most of the South China Sea

Sources: EURASIA REVIEW, UNCLOS, CIA STRAITS TIMES GRAPHICS

๒.๒ ความท้าทายด้านความมั่นคงแบบไม่ดั้งเดิม (NON-TRADITIONAL SECURITY: NTS)

- การก่อการร้าย
- โจรสลัด
- อาชญากรรมข้ามชาติ
- การค้ามนุษย์
- ยาเสพติด
- ภัยพิบัติธรรมชาติ
- หมอกควัน ฝุ่นพิษ
- โรคระบาด
- CYBER SECURITY

๓. กลไกด้านความมั่นคงของอาเซียน

- ASEAN POLITICAL-SECURITY COMMUNITY (APSC)
- เวทีการประชุมต่าง ๆ

ASEAN POLITICAL-SECURITY COMMUNITY (APSC)

- (I) RULES-BASED AND PEOPLE-ORIENTED COMMUNITY BOUND BY FUNDAMENTAL PRINCIPLES, SHARED VALUES AND NORMS, WHEREBY PEOPLES ENJOY HUMAN RIGHTS, FUNDAMENTAL FREEDOMS AND SOCIAL JUSTICE;
- (II) PEACEFUL, SECURE AND STABLE REGION, RESPOND EFFECTIVELY AND TIMELY TO CHALLENGES, IN ACCORDANCE WITH THE PRINCIPLE OF COMPREHENSIVE SECURITY;
- (III) DEEPENS COOPERATION WITH EXTERNAL PARTIES, UPHOLDS ASEAN CENTRALITY, AND PLAYS A RESPONSIBLE AND CONSTRUCTIVE ROLES
- (IV) STRENGTHENED INSTITUTIONAL CAPACITY AND INCREASED ASEAN PRESENCE AT THE INTERNATIONAL LEVEL.

เวทีการประชุมต่างๆ

- ASEAN REGIONAL FORUM (ARF)
- ADMM+ (ASEAN DEFENSE MINISTERIAL MEETING)
- ASEAN SUMMIT
- ASEAN+1
- ASEAN+3
- EAST ASIA SUMMIT (ASEAN+8)

* COOPERATIVE DIALOGUES

ASEAN
THAILAND 2019
ADVANCING PARTNERSHIP
FOR SUSTAINABILITY

13th ASEAN Defence Ministers' Meeting

Sustainable Security

10-12 July 2019 | Bangkok, Thailand

๔. วิเคราะห์บทบาทอาเซียนด้านความมั่นคง

- อาเซียนช่วยได้แค่ไหน
- จุดอ่อนจุดแข็งของอาเซียน

อาเซียนช่วยได้แค่ไหนในด้านความมั่นคง?

- ช่วยได้น้อย ในความมั่นคงแบบดั้งเดิม

ยกเว้นในข้อพิพาทระหว่างสมาชิกกันเอง และการเกี่ยวข้องกับมหาอำนาจ จะช่วยได้ระดับหนึ่ง

- ช่วยได้มาก ในความมั่นคงแบบไม่ดั้งเดิม

ยกเว้นในประเด็นคาบเกี่ยวกับความมั่นคงแบบดั้งเดิม อำนาจอธิปไตย และผลประโยชน์แห่งชาติ

จุดแข็ง

- มองความมั่นคงแบบองค์รวม (COMPREHENSIVE SECURITY)
- มีการพบปะและประชุมกันบ่อย
- มีเวทีพูดคุยหารือกับชาติมหาอำนาจ ในลักษณะพหุภาคี

จุดอ่อน

- หลักการไม่แทรกแซง (NON-INTERFERENCE PRINCIPLE) อยู่ใน TREATY OF AMITY AND COOPERATION (TAC) SINCE 1976
- ความมั่นคงแบบร่วมมือกัน ไม่ใช่ความมั่นคงร่วมกัน (COOPERATIVE SECURITY, NOT COLLECTIVE SECURITY)
- NATIONAL INTEREST มาก่อน REGIONAL INTEREST
- ความไม่มีเอกภาพ (UNITY)
- มุมมองต่อมหาอำนาจที่ต่างกัน
- ประชาชนไม่ค่อยมีส่วนร่วม

๔. กรณีศึกษา

LIGITAN AND SIPADAN DISPUTE

- BETWEEN MALAYSIA AND INDONESIA
- SOLVED BY THE INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE (ICJ) IN 2002
- TO THE OWNERSHIP OF MALAYSIA

กรณีเขาพระวิหาร

- การประชุมผู้นำอาเซียนช่วยให้ไม่ตั้ง
    เครียดนาน

- ICJ

Lancang-Mekong Cooperation (LMC)

澜沧江—湄公河合作
THE 1ST LANCANG-MEKONG COOPERATION
FOREIGN MINISTERS MEETING

中国 云南 昆明
Kunming, Yunnan, China

2016年11月13-16日
13-16 July 2017

Phnom Penh, Cambodia

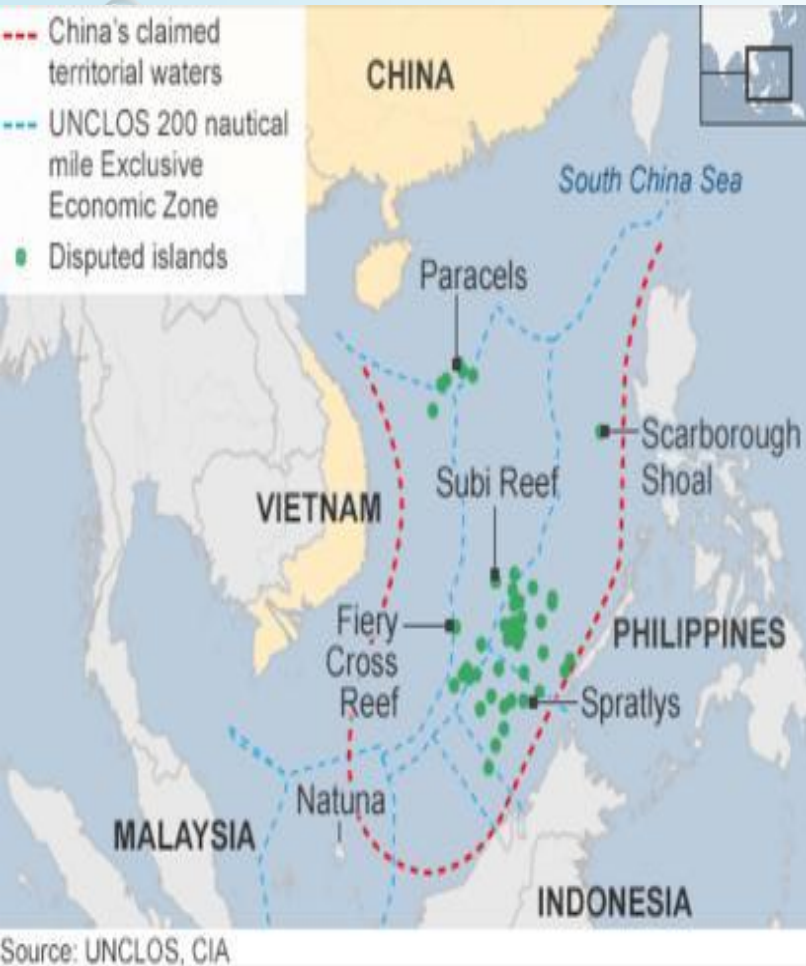
Co-organized by: China Council for the Promotion of International Trade
Co-organized by: Ministry of Commerce of the Kingdom of Cambodia
Co-organized by: Cambodia Chamber of Commerce

THAI CHAIRMANSHIP IN ASEAN 2019

1) ASEAN OUTLOOK ON THE INDO-PACIFIC

2) SINGLE NEGOTIATING TEXT OF THE COC (CODE OF CONDUCT)

3) REGIONAL COMPREHENSIVE ECONOMIC PARTNERSHIP (RCEP) CONCLUDED.

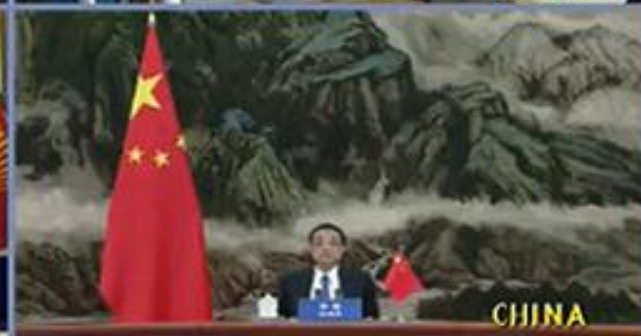

ARE CHINA'S DAMS DRYING UP THE MEKONG RIVER?

RAYA AND THE LAST DRAGON (2021)

การตอบสนองต่อโควิดของอาเซียน

- COVID-19 RESPONSE FUND
- [ASEAN PLUS THREE RESERVE OF ESSENTIAL MEDICAL SUPPLIES.](#)
- ASEAN EMERGENCY OPERATIONS CENTER (EOC)
- ASEAN BIODIASPORA VIRTUAL CENTER (ABVC)
- ASEAN RISK ASSESSMENT AND RISK COMMUNICATION CENTER

๕. ประเด็นอภิปราย

๑. ท่านคิดว่าประเด็นความมั่นคงใจสำคัญที่สุด ๓ อันดับแรกของอาเซียนในทศวรรษนี้ เพราะเหตุใด และอาเซียนควรทำอย่างไร
๒. ท่านคิดว่าโอกาส (ผลดี) และความท้าทาย (ผลเสีย) จากจีน คิดเป็นสัดส่วนราวกี่เปอร์เซ็นต์ เพราะเหตุใด
๓. การเข้ามามีบทบาทของสหรัฐฯ ในข้อพิพาททะเลจีนใต้ เป็นผลดีหรือเป็นผลเสียต่อชาติอาเซียนมากกว่ากัน
๔. ในความมั่นคงอาเซียน ไทยควรเน้นบทบาทที่เป็นรูปธรรมในเรื่องใด

Q & A